Ч. 225 (13.173). Львів, понеділок 10. жовтня 1932. Poczłowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 4·00 зол. Чвертьрічно 12·00 „ Піврічно 24·00 „ Річно 48·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

НАЦІОНАЛЬНА EFFICIENCY НА ЕМІҐРАЦІЇ.

(Кореспонденція зі Злучених Держав.)

Ню Йорк 22. вересня 1932.

Думаю, що не шкодить збогатити українську мову на одно слово, залюбки вживане в Америці за видатність праці. Efficiency („ефишенсі") в клясичнім словарі американської мови Вебстера вияснене так: „Відношення корисної праці до витраченої енергії". У німецькім словнику Касселя, сказано, що це значить „Nutzungswert", „Leistungsfähigkeit", а в однім маленькім українськім словничку, виданім у Канаді є ідіом „справність".

Як присвоімо собі це слово, то означимо точно корисність української еміґрації в Америці для рідного краю і для рідної справи взагалі. Цю корисність можемо вважати релятивною, коли візьмемо під увагу сили, якими еміґрація орудує. А треба раз і над цим побіжно застановитися, щоби можна перейти до інших національних питань, які стоять у звязку з „ефишенсі" еміґрації. Випадає наперед ствердити, що до Америки їхали з Галичини апочатку найбідніші зарібники, задовжені господарі, що хотіли зарібками сплачувати довги, за ними ґорстка духовників, а тут і там бездомні одиниці з так званої світської інтеліґенції, апочатку з пів-студіями, а пізніше з повними студіями. Щоби зрозуміти, як та еміграція тут загосподарилася, на це треба окремої книжки. Обсяг сьогоднішньої статті має за меті бодай у загальних начерках, поданих прикладно виказати працю американської еміґрації для нації.

Не було ні одної важнішої події в рідному краю, яка не найшла би відгомону серед українського загалу в Америці. Акт 12. квітня 1908 р. викликав демонстрацію нюйорської громади перед австрійським консулятом з протестом проти засуду подвижника події, Мирослава Січинського. Століття народин Шевченка святкувала нюйорська громада при співучасти сусідніх громад величавим маніфестаційним походом через місто весною 1914 р. Вибух війни і надії на самостійність зелектризували буквально навіть невідомих. Ще до сьогодні не можна отрястися з жалощів, як наш простий робітник карно слухав якогонебудь народнього діяча й розкидав летючки та брошури про українську справу, де лише міг; ходив по вибагливих американських редакціях і просив за оповістку про українське віче: закликав кожного стрічного свого й чужого: німця, американця, мадяра, словака, жида на віче в справі визвольних плянів; брав участь в американських воєнних приготуваннях лише на те, щоби звернути увагу американської вулиці на значіння України. Ох, ті радісні часи зриву народньої енерґії! Нам здавалося, що ми в Америці будуємо Україну. Варто було заснути на віки з такими мріями щастя.

Але треба подивляти й оту витривалість народу в часах національної розпуки. Як москалі забирали Галичину, як повивозили на Сибір провідників, як галицькі втікачі тинялися по західних краях Австрії, то еміграція слідила за ними так, якби то була наша найближча рідня. В жовтні 1915 влаштовано велике віче в Купер Юніон Голл в Ню Йорку, де колись промовляв безсмертний Лінкольн, звідтам пішов протест проти заслання проф. Грушевського й ін. У тій самій салі відбувся 30. жовтня 1916 р. перший український конгрес в Америці при співучасти біля 700 делегатів з наших громад. Тоді влаштовано маніфестаційний похід вулицями, а концерт в честь Мазепи в тій самій салі. Прийшла біда на західніх землях, то нюйорчани вели перед у таких масових демостраціях, що запалили всю еміґрацію і за ними пішли майже всі великі громади. Про ті демонстрації можна написати брошуру. Відбувалися пікетування (ношення таблиць з відповідними написами під консулятами, розвішування великих афішів по цілому місті ночами з описом подій, раз навіть на будинку нюйорського консуляту в ночі! На цілий тиждень вислала нюйорська громада дівчат для пікетування Білого Дому й вашинґтонських амбасад, а фотоґрафії з цієї події разом з написами на таблицях розіслали пресові аґенції по всіх містах Америки. Величеаний протестаційний похід головними вулицями Ню Йорку, із біля 150 таблицями, між іншими з великою таблицею, несеною нашим духовенством з живим образом на тяговім авті, при співучасти яких 20.000 народу в травні 1922 остане раз на все в памяти тих, що його виділи. Подібні походи відбувалися в яких 20 інших містах, а на окрему згадку заслугують маніфестації українських шкільних дітей з делегаціями до мейорів міст у Ню Йорку (300 дітей), Філядельфії (674 дітей), Нюарку й ін. Остання велика демонстрація в Ню Йорку осінню 1930 р. перейшла сподівання і найбільших оптимістів з огляду на зливний дощ. Це був протест з нагоди відомих подій у краю. Всі маніфестації підготовані наперед розголосом по ґазетах, видруковані англійською мовою летючки для пропаґанди, книжки й брошури. Про осінні події 1930 р. вийшла монументальна книжка О. Ревюка в англійській мові і вона розіслана по цілому світі. Також влаштовано демонстрацію з нагоди суду над над проф. Єфремовом в Харкові перед російським Амторґом в Ню Йорку.

Коли центральні українські орґанізації вносили меморіяли до правительства, то рівночасно йшли петиції від місцевих виборців-українців до їх конґресменів та сенаторів. Сотками йшли протести телеґрафічні до Союзу Народів й американського правительства при кожній нагоді.

А грошеві жертви? Чи є в Галичині богато місцевостей, що не дістали з Америки грошей на місцеві установи? „Рідна Школа" це спеціяльний предмет опіки наших еміґрантів. За часів моєї поїздки в 1912 р. і двократної поїздки гром. Ясінчука таки зложили разом біля 50.000 зол., а постійно йдуть збірки на коляду, на писанку й при інших нагодах. Обєднання Українських Орґанізацій висилає зі збірок найменше тисячку кожного місяця на ріжні народні цілі, а деколи висилає також Комітет Визволення України з Філядельфії. Інваліди, „Просвіта" й інші установи знають також про прихильність „американців".

На велику скалю почалася поміч втікачам воєнним із самого початку. Підписаному вдалося дістати від місійної організації „Крищен Геральд" 10.000 дол., бл. п. еп. Ортинський розвивав свою харитативну працю з Філядельфії і пересилав через австр. консулят жертви до українського комітету у Відні (раз з одного українського дня у Філядельфії 3.000 дол.), а такусаму акцію вів Український Народній Союз у Джерзі Ситі.

Як прийшла війна за Україну то Український Народній Комітет зібрав біля 150.000 дол. на ведення політики, пропаґанди й висилку делеґатів на мирову конференцію в Парижі, а аналоґічну акцію, хоч на далеко менші розміри, вела федерація лівих ґрух, і зібрала яких 30.000 дол. Як д-р Л. Мишуґа розпочав акцію за Позичкою Національної Оборони в липні 1921 р. то Провидіння й Укр. Нар. Союз пішли прикладно з жертвою по 3.000, а Союз вже перед тим асиґнував 2.000 для правительства за спонукою д-ра Цеґельського. Разом зібрано на цю позичку кругло 110.000, а на додаткову Негайну Допомогу 30.000. Тут не треба забувати на отой Український День з 1917 р., що приніс приблизно 90.000 дол., а крім того відбувалися ще окремі „українські дні" по ріжних містах на сироти, голодних на Великій Україні в 1922 р., на поводян, удержування студентів і загалом плили найріжнородніші збірки при всіляких нагодах. Крім того ще є інші центральні й ріжнородні місцеві товариства, що сповняють свої обовязки.

Центральна Орґанізація У. Н. Союзу на засіданнях головної ради що пів року сама призначує нераз дві-три тисячі на народні цілі, а також робить і Провидіння, хоч на меншу скалю, бо це молодша орґнізація. За прикладом централь йдуть відділи У. Н. С. і Провидіння, а при нагоді посвячення нового дому У. Н. Союзу зроблено приблизні обчислення жертв союзових відділів на рідний край. Вийшла сума понад пів міліона дол.

Участь в американській виставі „Як повстала Америка" в осені 1921 р., привитання Українського Національного Хору під управою Кошиця в жовтні 1922 р., привитання митрополита Шептицького і його збірка на сироти в груді 1921 р., привитання співачки Крушельницької, сенаторки Кисілевської і ін. вказує на товариську виробленість еміґрації. Величавий виступ балету Авраменка в Метрополитен Опері в Ню Йорку в квітні 1931 і його спільна артистична поїздка по 23 осередках Америки з проф. Кошицем вимагали солідної підготовки сотками тисяч брошурок, летючок і програм, а це коштує необчислені гроші і приносить імя українському народові.

Тепер ми в нечуванів біді, але памятаємо по нашим силам на рідний край. Щастя, що почанають показуватися знаки на краще завтра.

Д-р Семен Демидчук.

Утопія та дійсність.

(З приводу „Листів з Англії" п. В. Панейка.)

Стаття з циклю дискусійних.

„Dux extra patriam de patria protegenda nullo modo potest pertractare".

(Пилип Орлик).

Аж дивно і моторошно стає, коли читаєш у статті п. Панейка слова, що СРСР — „наша імперія"! І що хіба англієць Сітон-Вотсон (Seton Watson, а не „Сетон-Ватзон") не може зрозуміти „політичні резони української загорілости в тісно простірному думанні". („Діло", 9. серпня 1932). Що за байки для малих дітей оповідає тут п. Панейко? І це про того професора Вотсона, що сам виявив стільки своїх власних зусиль для розбиття другої „нашої імперії" — Австро-Угорщини! Це має бути той Сітон-Вотсон, який, як один із перших політиків світового імени проголосив, що українська проблема є світова і що ця проблема була одною з причин всесвітньої війни 1914—1918 років. (The New Europa Nr. 4. 1917 року). Коли вже, як пише пише п. Панейко, „неможливо толкувати" Вотсонові, чому українці домагаються незалежности, невважаючи на Панейкові „азіятські перспективи", то зрозумілі приклади у С. Вотсона під боком: недалеко Ірляндія, далі Індія, а ще далі, за Атлянтиком — Сполучені Держави Америки, які теж свого часу відірвалися від Анґлії, хоч яку малиб величезну імперію, колиб лишилися вкупі!

„Неможливо витолкувати", пише п. Панейко, нашого захоплення ідеєю самостійности. Звичайно, бо п. Панейко не **хоче** „витолковувати".

У часі світової війни Масарикові й Бенешеві хоч як трудно було звернути увагу світа на чеську проблему, але вони не падали духом, „толкували" і таки „витолкували" і Вотсонові

і Стідові, Льойд-Джорджеві, Бріянові і Клемансо. Бо вони не називали Австро-Угорщини „нашою імперією", а виразно й ясно проголошували: „Detruisez l'Autriche-Hongrie!" (Зруйнуйте Австро-Угорщину). Не журилися вони ні кольонізацією, ні морськими шляхами, ні багацтвами Банату та угорською пшеницею. Їх одушевляла та сама ідея, яку мали наші чубаті, завзяті предки, що боролися під прапорами Богдана Хмельницького: „**Do tego centrum zmierzają, koło którego vertitur wszystka sphaera rozumów ich — aby się mogli uczynić wolnemi**". Так писав один польський маґнат про політику української провідної верстви майже 300 років до нас. Якже далеко стоїть п. Панейко, з його „принціповим" дефетизмом, від українців 17. століття, що не хотіли бути ні під владою короля польського ані під пануванням царя московського? Вони мали „загорілість в тісно-простірному думанні": „ідіть у свою Польщу, — казали вони польським кольонізаторам, — а нам Україна зостанеться".

Одна з найтраґічніших і найблагородніших постатей нашої історії гетьман Пилип Орлик, перебуваючи на чужині, писав до турецького правительства, що не може сповнити домагань Туреччини, бо він, як еміґрант, не може переговорювати в ніякому випадку про чужу протекцію над своєю батьківщиною. Звичайно, я сам розумію цілу величезну дистанцію між постаттю Орлика і фіґурою п. Панейка, між „русофобством" Орлика і „єдиною імперією" п. Панейка. П. Панейко не є нічий „dux", і його натяки й заклики з Парижа — це, на щастя, тепер — тільки „глас вопіющого в пустині". Алеж всеж анальоґія є між гетьманом-еміґрантом та п. Панейком-еміґрантом в **моральній оцінці** своїх політичних кроків.

Орлик, якого в час написання наведених угорі слів буквально **вся Україна** ждала, що він визволить українську націю (**Natio ukrainiensis**) з московського ярма, не схотів пертрактувати про турецьку протекцію над Україною, хоч мав з цього боку прецеденти-договори славних своїх антецесорів — Богдана Хмельницького й Петра Дорошенка. Інакше, зовсім інакше „працює" еміґрант п. Панейко. Він, хоч не „dux", говорить з чужинцями за всю Україну, перед чужинцями визнає політ. **елітою й анахронізмом** те, чим живе тепер маса українського народу! Орликова скромність, здержливість, почуття **відповідальности** перед своїм народом та історією зворушує нас і 200 років після його смерти до глибини душі. Не треба говорити, що „еластичність" політичних формул і тон писань пана Панейка викликує у нас зовсім інші, протилежні почування...

VI.

„Ex oriente lux"?

„Другий Москві юж голдует і їй вірне услугует".

(Іван Мазепа.)

Щасливий автор „Листів з Англії"! Він міг побувати в країні „перфідного Альбіону", побачити людей, які з почуття звичайної безінтересовної гуманности висловлювали перед ним своє щире ремствування з приводу гноблення українського народу в ріжних державах. Ми радіємо з п. Панейком і щиро вдячні тим англійцям, що не забувають про поневолений український народ. Але попри всі ці почування не можемо обминути своєрідного „наставлення" п. Панейка до української проблеми за Збручем. Вся його стаття в „Ділі" — 12. серпня дихає партикуляризмом, **місцевим патріотизмом.** Тільки біль і страждання на Захід від Збруча чує п. Панейко: те, що діється на Схід від Збруча йому байдуже, він на те дивиться sub specie aeternitatis. Для п. Панейка немає рабства в СРСР, немає примусової праці, лише **„так звана примусова праця"**. Такий евфемізм!

У „Ділі" вже перед цим хтось зауважив був п. Панейкові, що „цікавість" чужинців до більшовицьких експериментів — це одно, але у нас окрім „цікавости" має бути ще й інше чуття: обурення проти злочинних, нелюдських знущань над нашими братами й сестрами за Збручем. Цього **співчуття** до Наддніпрянської України в статтях п. Панейка ми не бачимо. Навпаки, він побоюється, щоби „русофобство" не поширилося в Европі і навіть нападає на діячів Українського Бюра в Льондоні за їх „анахронічне русофобство". Уявляємо собі, яка „картина" відкивалася перед „синами Альбіону"! Одні українці кажуть їм, що Наддніпрянська Україна гине у московськім ярмі, наводять факти економічні, політичні й культурні. А п. Панейко в той самий час „витолковує", що то „сліпе й анахронічне русофобство", а що модерне й видюще — це є його русофільство! Не заздримо тим англійцям, бо чим далі, тим менше вони розумітимуть, чогож нарешті українці хочуть?

Українська політична пропаганда за кордоном повинна раз назавжди стати на певній лінії — боротьби проти чужого гноблення, **якеб воно не було.** Колиж між українцями находяться такі, яких болить тільки кривда, заподіяна людности їхнього повіту, то такій „високій політиці" мусимо з якнайглибшим обуренням протиставитись.

У тім то й полягає причина повного упадку політичного значіння тих людей, що називають себе „Центром УНР", що вони можуть протестувати проти тих чи інших подій і фактів на Совітській Україні, в Чехословаччині і деінде, але не сміють сказати й слова проти того, що було й може бути на українських землях у Польщі! Ми кажемо, що **політ. залежність** від Варшави диктує цим людям їхню „урізану" тактику. Vice versa: коли п. Панейко мече грім і блискавку з приводу відносин у Галичині, а в той же час **мовчить** перед освіченими й гуманними чужинцями про кров „брата свого" на Схід від Збруча, то запитувати доводиться старою правною формулою cui prodest? (кому на користь).

У всякому випадку, нам байдуже, як думає п. Панейко: для нас грає ролю лише сам обурюючий факт, що він **притакує** благородним серам, льордам і містерам, які в своєму снобізмі, або щоб розігнати spleen можуть захоплюватися еґипетськими роботами й державно-капіталістичними пірамідами в СРСР. Коли „сери й льорди" на британському острові можуть з цікавістю приглядатися до **експерименту** на живому тілі нашого народу в СРСР, сподіваючись як пише п. Панейко, **„покористатися тамошніми, важко оплаченими досвідами для перебудови свого власного суспільного господарського й політичного буття"**, то це „святе право еґоїзму" чужинців. Але до цього „зацікавлення" ми, перебуваючи в ролі експериментального кріликa, не **можемо й не сміємо приєднатися,** як з мотивів принціпових так і з морально-політичних.

Від деякого часу, особливо у звязку з світовою рекламою „досягнень пятирічки" не в одного виразно буржуазного журналіста й політика закрутилося в голові. О, звичайно, експеримент Сталіна для освічених, культурних народів Заходу Европи й Америки не годиться. Але в СРСР — „то щось зовсім інше!" Тож, мовляв, схід, там народ має l'âme slave! (славянську душу). Видно, що ці настрої й сподіванки захопили також деяких українців-еміґрантів, яким відірваність від рідного ґрунту і **незнання реальних відносин** в СРСР дає підставу **вірити** зручній пропаґанді світового більшовизму. Навіть оновлення банкротуючого „фінансового капіталізму" в цілім світі п. Панейко дожидає зі Сходу, з країни більшовицької деспотії. „О, неблагорозсмотрінія і нездравого розсужденія", — казав один з найбільших „русофобів" гетьман Петро Дорошенко. Щоби перебуваюча в „розпучливій відсталости культурній, суспільній і господарській" (вислів п. Панейка) країна совітів показала західному світові нові шляхи до перебудови капіталізму на інших, справедливих підставах — у це може вірити п. Панейко; але переважна більшість українського національного масиву, що примирає голодом і гине сотками тисяч на засланнях і на „канальських роботах" від Білого моря до Тихого океану, тільки може „подякувати" за такий „оптимізм".

Поки п. Панейко в Парижі снує широкі пляни панування над „половиною Азії", Україна Наддніпрянська пустіє, людність міліонами тікає в світ за очі, бо „єдиний можливий союзник" — Росія збільшила в 1931-32 році розкладку на збіжа на Україні **впятеро** проти 1929 року (69,21 м. дв. ц. супроти 14,45 м. дв. ц.). В той самий час у цілому СРСР кількість хлібозаготівель збільшено тільки на 3,5 проц.

Деж мотиви п. Панейка, які казалиб нам, що положення в „союзі" з іншою Росією, небільшовицькою, буде інше? Цих даних у п. Панейка ми **не найдемо.** Голосні фрази про панування над Азією, про Тихий океан і т. ін. так і

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 10. ЖОВТНЯ 1932.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ. 5)

Блакитна кімната.

Не так уже дуже близькі плачу, бо вкінці старшини забралися з їдальні і дефілюючи попри двері блакитної кімнати з великим брязкотом шабель та остріг, кричали один за одним:

— Добраніч, панно молода!

Врешті весь гамір затих. Вибачте, я помилився: ще англієць вийшов на коридор і почав кричати:

— Кельнер! Принесіть мені ще одну пляшку того самого порто.

Тиша запанувала в готелі. Ніч була тепла, місяць у повні. Від непамятних часів закохані люблять дивитися на нашого сателіта. Левко і його приятелька отворили вікно, яке виходило на малий городець і повною грудю вдихали свіже повітря, насичене запахом резеди.

Але тривало це недовго. Якийсь чоловік ходив по городі зі звішеною головою, з заложеними на спині руками, з циґарою в устах. Левкові здавалося, що пізнає кревняка нашого англійця, який так любив добре порто.

*

Я не люблю непотрібних подробиць і врешті тою вважаю, що не мій це обовязок оповідати про все те, що читач легко може собі сам уявити, ані описувати година за годиною все те, що діялося в готелі. Скажу тільки, що свічка, яка світилася на ватрані в блакитній кімнаті вигоріла вже була більше як до половини, коли нагло в кімнаті англійця, де досі було тихо, почувся дивний стукіт, так, якби тяжке тіло впало на землю. До цього стукоту прилучився ще не менше дивний тріскіт, якийсь придушений крик і кілька невиразних слів, подібних до прокльонів. Двоє молодих мешканців блакитної кімнати затремтіли. Можливе, що той стукіт збудив їх нагло. Не розуміли нічого. Це все зробило на них майже лиховісне враження.

— Це нашому англійцеві щось сниться — сказав Левко, змушуючи себе до усміху.

Він хотів заспокоїти свою товаришку, але сам мимохіть тремтів. По двох або трьох хвилинах двері в коридорі відчинилися, здавалося з проклоном; потім зачинилися дуже тихенько. Чути було повільні і непевні кроки так, якби хтось старався нечутно виховзнутися.

— Проклятий заїзд! — муркнув Левко.

— Ах, це рай!.. — відповіла молода пані, приклонивши голову на рамя Левка.

— Я страшно сплюча..

Зітхнула і майже в тій самій хвилині заснула.

Один визначний мораліст сказав, що люди, які не мають чого вже більше домагатись від себе ніколи не є говіркі. Тому зовсім не треба дивуватися, що Левко не відчував ніякої охоти відновити розмову, або розправляти на тему галасу в готелі. Але мимоволі про те думав, а його уява підсувала йому ще всякі обставини, на які при іншім настрою не був би навіть звернув уваги. Приходила йому раз-у-раз на думку понура постать англійцевого небожа. У погляді, яким він кидав на свого вуйка було тоді видно ненависть, хоч увесь час говорив він покірно, безумовно тому, що просив гроше́й.

Що лекшого для такого молодого і сильного чоловіка, ще й у розпуці, як дістатися через вікно з городу до сусідньої кімнати? Врештою, він також мусів мешкати у готелі, тому, що вечором проходжувався по городі. Можливо... навіть імовірно... безсумніву він знав, що в чорній торбі вуйка находиться груба пачка банкнотів... А цей глухий стук, якби удар палюги по лисім лобі!.. Цей придушений крик!... Цей дикий проклін! А потім ті кроки! Той чоловік виглядав на убійника... Але хто вбиває в готелі, де повно старшин! Англієць, людина розумна, напевно зачинив себе на всі спусти, тимбільше, що знав що той драбуга недалеко.. Не довіряв йому, бо не хотів приступити до нього зі своєю торбою в руці.. Як нерозумно думати про такі страшні речі коли людина така щаслива?

(Продовження буде.)

лишаються **фразами.** Це політична метафізика, немотивована сліпа **віра.** Нарікає п. Панейко на „анахронічне русофобство“, поширене між українцями, як найбільший політичний гріх: „Жах і острах“ проймає п. Панейка перед наслідками українського „русофобства“! Що це, — „непротивлення злому“, яке проповідував Лев Толстой? Чи маємо цілувати руку, яка нас гнобить і навіть фізично нищить? Так, **поки будуть українці почувати себе нацією,** а не провансальцями, **доти вони будуть „фобами“,** ненависниками всього того, що їх обертає в рабів на власній землі. Смішно булоб говорити про завойовницькі пляни України на Сході, про забирання чужих земель, про гноблення чужих народів. Але ми булиб воістину „раби неключимі“, колиб виявляли любов і прихильність свою до тих держав, що гноблять і нищать підстави життя й розвитку українського народу. Ми певні, що прийде час, коли й український народ, як „господар домовитий“ стане „у народів вольних колі“, як рівний з рівними. А поки цього нема, будемо, мусимо бути „фобами“.

Не хочемо неволі російського народу, але не хочемо поклонами в бік Москви творити ілюзії, що Росія погодиться визнати нашу самостійність і соборність добровільно. Що буде далі, коли ми виборемо державну незалежність, які відносини — чи приязні чи ворожі складуться між Росією та Україною, про це тепер передчасно робити здогади та й непотрібно: ще медвідь живий, а п. Панейко хоче ділити його шкуру і розробляє деталі такого поділу („Пів Азії“!). У всякім разі, добру політичну формулу для перспективи відносин між самостійною Україною та Росією дав уже давно гетьман Петро Дорошенко. Це було саме тоді, коли він вигнав московське військо з Лівобережної України (1668 року) і готовився до дальшої боротьби проти московських зазіхань на Україну: „І без підданства буде Україна приязна державі його царського величества“. Розуміється, приязнь вимагає взаємности й рівноправности.

А п. Панейкові, проповідникові поглядів, які він проголошує за „основані на розумових і раціональних аргументах“, можемо відповісти словами Івана з Вишні:

„Не надійтеся сьогодні, не надійтеся завтра і у всі дні до кінця віку“.

П. Скит.

*

Справлення помилок.

У статті **„Утопія та дійсність“** („Діло“, ч. 223) зайшло знову кілька прикрих помилок, які отсим справляємо. А саме: в уступі третьому назвище відомого діяча „Народної Волі“ **Дебогорія Мокрієвича** переділено прогалиною, коли це тимчасом одна людина. При кінці того самого уступу зложено помилково, що слова „Україна завсігди хотіла бути вільною“ висказав Вольф; має бути: **Вольтер.** В останньому уступі зложено, що Пушкін написав поему „Полтва“; має бути: **„Полтава“.**

——o——

Світ чекає...

Женевські установи перебувають тяжку крізу. Не лише конференція роззброєння, але й Союз Народів фактично перебувають у стані безділля. Всі чекають, але не багато з них направді освідомило собі, чого вони чекають.

Найбільш характеристичною подією сучасної сесії Союзу Народів було те, що одну з найважніших справ, розгляд справоздання комісії Лейтона, отже фактично цілу манджурську справу, відсунено на падолист. Коли Союз Народів поводивсяб отверто, то відложив би цілу сесію до слідуючого місяця; тимчасом у Женеві займаються провізоріями та опрацьовують цілком другорядні справи, а в дійсності **чекають.**

Розвиток політичних відносин в Европі зайшов у куток, з якого даремне шукають виходу. Словесний двобій між Еріо та фон Папеном не допровадив до ніяких результатів. Протиненства між Францією та Німеччиною перегороджують шлях до полагоди найбільш пекучих справ европейського континенту. Тому вже протягом літньої сесії погляди всіх звертались на захід, до Льондону та Вашингтону. В Женеві були англьо-саксонські впливи рішаючими і ці держави творили розємчий суд між Францією та Німеччиною та працювали все над впорядкуванням політичних відносин в Европі, необхідним для цілого світа.

І в Женеві чекають відновлення цієї провідної акції англьо-саксонських держав. Але в самих Сполучених Державах боротьба економічних та політичних течій осягає найвищий ступінь перед виборами, що мають відбутися в початку листопада.

Вибори президента в Сполучених Державах це не є звичайні лише вибори голови держави. Побіч змін, які мають зайти в Сполучених Державах, чекають також поважних змін в цілім світі. Як тісно звучена сучасна політична боротьба в Сполучених Державах з політичним життям цілого світа, видно між іншим з того, що сама виборча кампанія між републиканцями та демократами відбувається під світовими гаслами: зменшення зброєнь, заплата боргів Америці і т. д.

І може саме тому, що Америка, як і цілий світ, чекає від майбутнього президента чогось цілком нового, зростають виборчі шанси нової людини, Рузвельта, демократичного кандидата.

Коли для цілого світа вибори президента Сполучених Держав мають таке значіння, то чи не найбільше значіння можуть вони мати для нашої батьківщини. Англьо-саксонські держави, а в першій мірі Сполучені Держави, молодші та менше зруйновані світовою крізою, перебирають гегемонію в цілім світі та беруться за відбудову Европи, потрібну для нормального розвитку самих Сполучених Держав.

Ми знаємо, що без розбиття Радянщини та визволення України нормальний розвиток Европи неможливий. Визволення України залежить в першій мірі від самих українців, але навіть найвища національна свідомість та організованість в боротьбі за своє визволення потрібують відповідної міжнародньої конюнктури. Тому й виборча боротьба в Сполучених Державах висуває перед нами питання, чи вони під проводом нового президента включать в програму відбудови Европи рішучі заходи проти Совітів? Вибір нового президента й евентуальні зміни в політиці Сп. Держав будуть мати немалий вплив і на радянсько-американські відносини, а тим самим будуть торкатись і українців. Відношення нового президента і нового уряду Сполучених Держав до Совітів, політика Америки на Далекому Сході, а також і рішаючий голос в европейських справах — все це питання, які вяжуться посередньо чи навіть безпосередньо зі справами, в яких заінтересовані українці.

(„Укр. Бюро“ в Женеві.)

Найбільший цинізм версайського трактату.

БЕРЛІН, 8. Х. ПАТ. Міністерський директор Бранденбурґ виголосив крізь радіо довшу промову, присвячену німецькому домаганню рівноправности в ділянці летунства. Промовець домагався знесення всякого військового летунства, вказуючи на версайський трактат, що забороняє Німеччині мати якінебудь воздушні сили. Цю заборону промовець назвав найбільшим цинізмом версайського трактату.

——o——

Чому зривають з польським православям.

Від Ред.: Нижче містимо відпис цікавого й характеристичного листу, що його вислав православний досі священик, о. Ф. Пасічник, до митрополита Діонисія.

До Його Блаженства, Блаженнішого Діонисія, Митрополита Варшавського, Волинського і всієї Православної Церкви в Польщі.

В тяжких часах мого перебування в окопах, де людська кров лилася рікою, у мене зародилася думка, в імя чого приноситься стільки жертв, як їх уникнути й дати можливість людині використати дароване їй Богом життя не на руїну, а для будування добра та правди?!

По виході з окопів, я довго думав, як ужити останки сили та енергії для переродження чоловіка зі звіра на людину і рішив, що найлекше дійти до цілі, принявши гідність священика.

Не страшна для мене була примара голодової смерти, що панувала тоді, в 1920 році, по селах у цій кровю политій, зруйнованій стороні, ні праця, а була одна ідея — „по слідам Христа“!

Я боявся, що нарід мене не зрозуміє, що не зумію відкрити ясно змагання свого серця — провести в життя глибоку ідею Христової науки. Але я надіявся, що в начальників Православної Церкви найду потрібні вказівки і приклад, найду провідників духовних у тих, що посвятили себе вже давно цій святій службі.

Щож я найшов? Страх подумати! З одної сторони від народу, від темного та непросвіченого і пригнобленого селянина стрінуло мене повне зрозуміння, любов та довіря, як до свого пастиря, — а з другої сторони у відносинах з Консисторією, Церковним Начальством, з провідниками духовними зустрів я: замість доброго прикладу — соблазнь і згіршення (неморальне життя), замість духовного проводу — жадобу золота та захланне грошелюбство (розводи та непосильні податки з церкви і причту), замість довіря та заохоти в душпастирській праці — ненависть, донощицтво і помсту (кривдячі перенесення і виселення священиків Консисторією при помочі старoства і поліції).

Іншими словами, духовні провідники Польської Автокефальної Православної Церкви всю свою науку, все знання, всі Богом дані таланти зуживають не для добра, не для розбудження релігійного християнського життя в народі, а для цілей негідних праці не тільки священика чи християнина, а взагалі гуманної людини.

І серед цих жахливих обставин відкрились мені очі, я пізнав, що в такому положенні церкви неможливо священикові гідно сповнити своє завдання, бо Польська Автокефальна Православна Церква як така не слідує **дорогою Христа,** не показує в собі **життя Христа,** не має в собі **правди Христа!**

Щоби найти правду, я почав перечитувати не лише православні синодальні видання: „Воскресное Чтеніе“, „Слово“ та „Українську Ниву“, а також строго заборонені нам священикам видання у справі Унії (єднання церков близької нам Греко-Католицької Церкви, проти котрої так злобно виступають вище згадані синодальні письма), і я пізнав, що ця Церква живе зовсім іншим життям, як синодальна православна! Знайомство з Греко-Католицькою Церквою не тільки через письма, але й через зближення з Греко-Кат. Місією оо. Редемптористів, що мають свій монастир при Свято-Юрівській церкві в Ковлі, вказали мені шлях, по якому пішов о. протоєрей Петро Табінський та остаточно переконали мене, що **правда, дорога і життя Христа** находиться вповні не в якійсь автокефальній церкві, а в **Єдиній, Святій, Соборній, Католицькій Апостольській Церкві,** яка є під проводом Наслідника св. Петра, Святішого Вселенського Патріярха Папи Римського.

Через це на постанову Вашого Блаженства маю честь повідомити, що парафію Вербичнє здам новопризначеному настоятелеві о. Ал. Саковичеві, коли тільки він явиться, а за Баєвську парафію, настоятелем якої я тепер являюся, згідно з вище згаданою Вашою постановою, я дуже дякую і від неї відмовляюся, бо з днем 25. вересня 1932 року я віддав себе під юрисдикцію Апостольської Столиці.

Смиреннішій слуга

священик Федір Пасічник.

25. вересня 1932 року, с. Вербичнє.

Закарпаття.

Проти російських підручників у школах.

Дня 2. Х. ц. р. відбулася в Ужгороді нарада представників 12 культурних організацій для ухвалення протесту проти руїнної діяльности т. зв. москалів, які на день 9. Х. ц. р. скликають у Мукачеві свої збори під гучною і самозванною назвою „Всенародній конгрес“. Вони хочуть домагатися від влади заведення в наших школах московських підручників, щоб калічити ними українських дітей.

Нарада представників 12 організацій прийшла до одноголосного рішення, що питання мови не є політичне питання. Його не можуть вирішити аграри з нотарями, а лишень компетентні наукові інституції, як напр. Академія Наук, наукова комісія університетських професорів. А тому, що названі представники науки вже висловили свою думку, яка полягає в тім, що мова Підкарпаття є українська, то ця справа вже остаточно розвязана.

Тепер „москалі“ бунтують. Не бажають підлягти законним вимогам міністерства шкільництва, а самовільно запроваджують московські підручники до школи.

Нарада вислала протестні телеграми президентові республіки, голові ради міністрів Удржалові, міністрові шкільництва Дерерові, міністрові внутрішніх та закордонних справ. У телеграмах нарада домагається остаточного переведення в життя постанов наукових органів та покарання осіб, які вносять руїну у шкільне життя Підкарпаття.

(„Вперед“).

В справі допомоги Румунії.

БУКАРЕШТ, 8. Х. ПАТ. Велеві в Женеві наради між фінансовим комітетом Союзу Народів і делегатами румунського уряду, що старається добути технічну допомогу Союзу Народів, скінчилися вчора уложенням проєкту умови та програми необхідних розпорядків, що мають на меті господарське й фінансове оздоровлення та усунення дефіциту державного скарбу. На предложений проект і програму має тепер заявитися румунський уряд. Сесія фінансового комітету Союзу Народів закривається сьогодні, наслідком чого румунський уряд, бажаючи розглянути подрібно справу, рішив відложити остаточний рапорт до найближчої сесії Ради. Остаточно наради відложено до 14. ц. м. Якщо до того часу румунський уряд не скінчить технічних праць, фінансовий комітет збереться з початком листопада ц. р.

Німеччина і льондонська конференція.

БЕРЛІН, 8. X. ПАТ. Сьогодні в полудне зібрався кабінет республики на нараду, присвячену закордонним справам. Після довгої наради запало рішення в справі участи Німеччини в льондонській конференції. На основі інформацій преси уряд у своїй відповіді на англійське запрошення заявив готовість взяти участь у конференції, однак під умовиною, щоби конференція обєктивно обміркувала становище Німеччини в справі рівноправности.

БЕРЛІН, 8. X. ПАТ. Урядові чинники стараються ослабити враження, що ініціятива Мекдональда не удасться, та інспірують пресу, що згода В. Британії на відложення конференції не означує ще занехання конференції взагалі. Не зважаючи на цю оптимістичну інспірацію шанси конференції дуже малі, хоча в Льондоні розійшлася поголоска, що Німеччина аревідувала своє становище і задумує згодитися на конференцію.

Де буде конференція?

ЛЬОНДОН. 8. X. ПАТ. Ціла преса подає сьогодні вістку з Берліна, що німецький кабінет рішив приняти запрошення і взяти участь у евентуальній конференції держав, не висуваючи ніяких застережень. Факт цей не викликує в пресі оптимістичних віщувань щодо шанс конференції держав у Льондоні. Навпаки „Дейлі Телеграф" передбачує, що конференція, яка евентуально збереться, не буде радити в Льондоні і буде ріжнитися своїм складом від пропонованої англійським премієром. Не є певне, чи Німеччина згодиться на Женеву, яку пропонує Франція, зате щодо Франції певне, що вона буде настоювати за влученням Бельгії, Польщі та Чехословаччини.

Перед відкриттям Дніпрельстану.

МОСКВА. 8. X. ПАТ. Приготовні праці до офіціяльного відкриття Дніпрельстану покінчені. Сьогодні виїзджають з Москви на відкриття представники радянського уряду, московські кореспонденти закордонної преси та численні делегації.

ЛІТВІНОВ ПРОПАВ БЕЗСЛІДНО.

Кореспонденти закордонних часописів питалися в закорд. комісаріяті в Москві, де тепер Літвінов, бо кинув Женеву, а не приїхав до Москви. Комісаріят заявив, що не може дати відповіди. Ходять чутки, що Літвінова стрінула доля Кутепова.

Димісія румунського кабінету.

Румунський премієр Вайда Воєвод поїхав до Роман, де пробуває на маневрах король Карло і передав йому димісію цілого кабінету. Причиною димісії є становище, яке заняла рада міністрів супроти рішень фінансового комітету Союзу Народів. Ці рішення румунський кабінет уважає наглядом над господаркою румунської держави і рішив їх відкинути.

ФРАНЦІЯ ВИННА...

МОСКВА. 8. X. ПАТ. Ціла московська преса обговорює в просторих телеграмах відложення конференції 5 держав у Льондоні, стверджуючи, що не допустило до неї становище Франції.

Кривава передвиборча боротьба.

БЕРЛІН, 8. X. ПАТ. В часі передвиборчого віча німецьких націоналів у Дісельдорфі прийшло знову до кривавих сутичок з гітлерівцями. Віче розбито. В часі бійки падали стріли. Одного гітлерівця тяжко ранили. Поліція арештувала 20 осіб.

Хроніка кривавих подій у Берліні нотує дальші жертви. Члена гітлерівського штурмового відділу тяжко ранили. В „Ангріфі" появився приказ команданта штурмових відділів берлінської округи, що забороняє гітлерівцям брати участь у вічах німецьких націоналів.

ЗАВАЛИЛАСЯ 4-ПОВ. КАМЯНИЦЯ.

КАЇРО, 8. 10. ПАТ. У туземній дільниці завалилася 4-поверхова камяниця. При цьому згинуло 9 осіб, у цьому троє дітей. Є чимало ранених. Під звалищами є ще кількох прохожих і 17 льокаторів того дому.

Розбудова гітлерівської преси.

БЕРЛІН, 8. X. ПАТ. У Мінхені відбувся конґрес гітлерівських провідників, що займався тільки пресовими справами. В рефератах стверджено, що партія розпоряджає понад 100 щоденниками та великим числом тижневиків і інших часописів. В найближчому часі гітлерівська преса буде розбудована, причому цілий ряд видавництв буде переміненний на щоденники.

РЕВОЛЮЦІЯ В БОЛІВІЇ.

АСОМПСІОН, 8. 10. ПАТ. Згідно з радіотелеграмою з Ля Паз в Болівії вибухнула революція. Досі нема потвердження цієї вістки.

Страйк на Шлеську скінчився.

БЕРЛІН, 8. X. ПАТ. Страйк у долішношлеському металюрґічному промислі скінчився приняттям розємного рішення, що передбачує між іншим 2-процентову знижку робітничих платень. Рівночасно повідомляють про закінчення кількох інших страйків, між іншим у друкарських заведеннях у Дісельдорфі.

НЕМА УСТАНОВИ У СВІТІ, ДО ЯКОЇ ЛЮДИ МАЛИ БИ СТІЛЬКИ ПРЕТЕНСІЙ, ЩО ДО ПРЕСИ. І НЕМА УСТАНОВИ, ЯКОЮ ТАК МАЛО ЦІКАВИЛИСЬ БИ: З ЧОГО ПРЕСА ЖИВЕ, ЯКІ МАТЕРІЯЛЬНІ ПІДСТАВИ ЇЇ ЕКЗИСТЕНЦІЇ І ЯК ЇЙ ДОПОМОГТИ.

Вісти зі св. Юра.

Значна поправа здоровля Митрополита Шептицького. В пятницю 14. жовтня 1932 в храм св. Покрови виголосить Митрополит проповідь. — Нові каноніки св. Юра.

Перед тижнем вернув митрополит Андрій Шептицький з лікування в Підлютім, де перебував довший час під доглядом лікаря проф. д-ра Маріяна Панчишина. Сірчані купелі, животворна вода і чудове гірське повітря поправили значно здоровля митрополита і він сьогодні в 68 році життя почувається зовсім бадьоро, хоч — на жаль — ще не може ходити. По довгих місяцях перший раз в четвер 6. жовтня ц. р. взяв митрополит особисто участь в засіданні консисторії і цьому засіданню проводив, уважно вислухав рефератів та брав живу участь в дискусії над ними. За порадою лікарів митрополит авдієнцій покищо ще не дає. Ширшим кругам нашого громадянства подаємо до відома, що в пятницю 14. ц. м. в день храмового свята Покрови виголосить митрополит в часі урочистої Служби Божої проповідь до вірних в церкві св. Юра.

Того самого дня, себто в пятницю 14. ц. м. відбудеться — як довідуємося — в храмі св. Юра інсталяція двох крилошан-каноніків капітули гр.-кат. львівської архієпархії. А саме митрополит Шептицький заіменував соборним крилошанином віцеректора Духовної Семинарії у Львові о. проф. д-ра Василя Лабу на місце помершого недавно о. кан. Яцковського, іменуючи рівночасно почесним крилошанином болехівського декана о. Володимира Сухого.

Новий ґреміяльний канонік о. д-р Василь Лаба, теперішній професор Духовної Академії у Львові і віцеректор Духовної Семинарії уродився в 1887 році в селянській родині в бобрецькому повіті. По скінченні з відзначенням української академічної ґімназії у Львові, студіював теольоґію на університеті у Львові, а опісля в Інсбруці в Австрії та у Фрибурзі в Швайцарії, де крім теольоґії студіював ще і фільософію. Ординувався о. д-р Лаба як безженний в 1912 р. і по зложенні докторату теольоґії на університеті в Інсбруці був префектом студій в духовній семинарії у Львові.

З початком війни, в часі російської окупації був адміністратором парохії в Бібрці, а потім полевим духовником (військовим капеляном) в австрійській армії на італійськім фронті. На якийсь час дістався в італійський полон, а по повороті з нього вступив як полевий духовник до Української Галицької Армії, з якої в липні 1919 р. перейшов за Збруч і там дальше ділив з УГА її радісні і сумні дні. Перебуваючи в Камянці Подільському одержав від митроп. Шептицького номінацію на ґенерального вікарія греко-католиків на території УНР і виконував цей високий уряд по кінець 1919 р. себто до хвилі свого повороту до Галичини. По повороті обняв адміністрацію парохії в Чагрові, рогатинського повіту по пок. бурштинському декані о. Юстині Гаврисевичу, що помер на Україні в жовтні 1919 р. і адміністрував цю парохію до вересня 1921 р. Тоді перенісся до Львова на посаду сотрудника архікатедрального храму св. Юра і з часом обняв катихетуру в ґімназії, а опісля в державній мужеській учительській семинарії. В міжчасі о. д-р Лаба став професором Духовної Академії і віцеректором Духовної Семинарії, які то уряди виконує досі. Новоіменований крилошанин о. д-р Лаба є загально відомий не тільки зі своєї незвичайної доброти і товариської учинности, але також як людина високо освічена і культурна та як знавець кількох европейських мов: крім латинської і грецької мови володіє о. канонік д-р Василь Лаба в слові і письмі мовами німецькою, англійською, французькою і італійською, як також цілою низкою славянських мов, і з цього приводу є справдішнім поліґльотом. Появу цього нового достойника в мурах св. Юра привитає наше громадянство з правдивим вдоволенням, бо о. д-р Лаба при своїй скромности є зразковим українським громадянином.

Рівнож і номінація о. декана Володимира Сухого на почесного крилошанина відіб'ється прихильним відгомоном серед нашого громадянства у Львові і в краю. О. Вол. Сухий походить зі священичої родини з Жапалова в Чесанівщині: народився у 1883 р. і по скінченні української академічної ґімназії у Львові ординувався як безженний в 1908 р. Ще перед війною обняв самостійне сотрудництво (тепер парохію) в Волоському Селі коло Болехова і від цього часу пробуває там досі. В українському публичному житті бере о. канонік Сухий здавна дуже визначну участь, займаючися справами освітніми, харитативними (зорґанізував і веде сирітський захист в Болехові) та політичними. Був довший час членом Центр. Комітету УНДО і стоїть досі на чолі Повітової Орґанізації УНДО в Болехівщині. Після виборів до варшавського сойму в 1928 і 1930 р. був арештований і довший час просидів у слідчій тюрмі в Стрию. Треба вкінці згадати, що о. кан. Сухий був свого часу предложений як один з трьох кандидатів на греко-кат. епископа в Канаді. (С. Б.)

НОВИНКИ

— **Відчит д-ра Д. Донцова:** „Совітська молодь і ми", відбудеться в неділю 9. ц. м., год. 6. в салі „Бесіди" (Нар. Дім). 609 2—2

— **МІСЯЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ У ЛЬВОВІ. В неділю, 9. жовтня, в 12. год. вполудне в салі „Української Бесіди" у Львові при вул. Рутовського 22 відбудеться виклад ред. Целевича на тему: „Українська преса й українське громадянство". Маємо надію, що львівське українське громадянство візьме в викладі масову участь. Вечором цьогож дня виклади українських журналістів на ту саму тему по всіх львівських читальнях.**

— **Шовінізм трамваєвих службовців** у Львові у відношенні до української публики загально відомий. Ілюструє його найновіший факт, що стався 7. ц. м. в год. 4. попол. у трамваєвому возі, означеному 5-ою. Теодор Кукич, абсольвент ґімназії (мешкає: вул. Городецька 71), відозвався до кондуктора ч. 411, по українськи. На диво кондуктор заявив, що „індіянського

„язика" не розуміє. На дальші спокійні слова п. Кукича кондуктор загрозив, що дасть його „на поліціє, ажеби там научилсє польского єнзика". Опісля пописувався ще й такими вигуками, як: недавно вас училісьми і не поскуткували", „юж 13 лят вас учими і не помага" і т. п. Що на це дирекція трамваю, призначеного для обслуги громадянства без ріжниці народности, наслідком чого трамвайні службовці обовязані розуміти всі краєві мови?

— **Що робити неприйнятим на високі школи?** Довгі студії на високих школах не кожному доступні. Раз, що тяжко туди попасти, друге, не кожному можливе видавати цілими роками гроші, щоби вчитись. Проте одні і другі можуть добути фахового знання на однорічному курсі для абітурієнтів, що його провадить у Львові Торговельна Школа „Просвіти" (Корнявтів 1). Навіть ті, що задумують чекати до слідуючого академічного року, аби таки дістатись на високі школи, повинні використати час і вписатись на згаданий курс. Госп.-кооперативне знання потрібне сьогодні всім без вимку, хочби вони не мали безпосередно з цього їсти хліба. А врешті, чи можна знати з чого доведеться хліб їсти?

— **Недоля українського вченого.** 8. червня ц. р. сенат варшавського університету обрав був проф. д-ра Івана Огієнка заступником декана православного Богословського Виділу і на наступний 1932—1933 академічний рік (це вже третє з ряду обрання). Вернувшися в вересні з літнища, проф. Іван Огієнко застав дома несподіване повідомлення ректорату, що міністерство не дозволяє продовжити з ним контракту. Контракт вигас 30. вересня ц. р., а тим самим проф. Огієнко лишився без заробітку, а його родина (дружина й троє дітей) засуджена на формальний голод... Проф. д-р Іван Огієнко, колишній міністр освіти й віроісповідань в Українській Народній Республиці, один з основників і ректор Камянець-Подільського Державного Українського Університету, сім літ викладав у варшавськім університеті церковно-слованську мову й кирилівську палеографію в характері звичайного професора (але на основі контракту, бо він емігрант). У цьому році якраз припадає 50-ліття народин проф. Ів. Огієнка.

— **Український журналіст з Галичини в репортерській подорожі.** Недавно був у Чернівцях український студент-пластун зі Станиславова, що від 1929 р. перемандрував цілу Европу і північну Африку, а тепер вибирається через Туреччину, до Індій, щоби передати спеціяльні репортажі землі Ґандія до часопису „Неділя" у Львові, який вислав його як спеціяльного справоздавця. П. Козло є членом Спортового Т-ва „Україна" у Львові. Розмовляє десятьма мовами і студіює старинну культуру. Потім хоче написати спомини зі своєї подорожі, а рівночасно публікує статті в українській і заграничній пресі. Підчас своєї подорожі звиджує українські кольонії і знакомиться з їх життям. („Час".)

— **Умово хорий адвокат.** У звязку з відомою у Львові ошуканчою аферою адв. соліцитатора Сидорчука арештували адвоката д-ра Гернбаля (Чацького 1). Він на спілку з Сидорчуком допускався обманств. Працювали під фірмою адвоката д-ра Брендля при вул. Сикстуській. Вони закупили папір із фірмою д-ра Брендля й усюди виступали як його співробітники. В мешканні Гернбаля поліція найшла підроблені печатки магістрату, скарбової палати, пок. окуліста проф. Яворського й багато підроблених свідоцтв убожества. Д-р Гернбаль м. і. заскаржив власників реальности при Жерельній вул. 33. за зворот 800 зол., які йому ніколи не належалися. Найшли теж фальшиві векслі, на основі яких адвокат цей переводив екзекуції проти ріжних львівських промисловців і купців. У слідстві виявилося, що д-р Гернбаль був уже нераз арештований, та його все випускали на волю, бо лікарі потвердили, що д-р Гернбаль умово хорий. І тепер теж після потвердження лікарів-психіятрів, що д-р Гернбаль умово хорий, його випустили на волю.

— **Арештували возних Каси Хорих.** У Львові арештували двох возних Каси Хорих Ів. Міськова та Вінк. Гавптмана. Їм закидають, що доставляли своїм спільникам бляпкети свідоцтва на ріжні підмоги. Крім того відкрили в хаті одного з них магазин лікарств мабуть крадених в аптиці при вул. Бонифраторській 8.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Проєкти санації.

Місяць жовтень — місяць преси. Тому всі, хто мав, має, чи хоче мати якесь відношення до преси, забирає голос — очевидно приватно.

Все обертається біля двох точок денного порядку: якби придбати пресі передплатників, а „пресовикам" платню. Без першого тяжко видавати газету, а без другого ще тяжче її редагувати. Ганді якив факір, а на третій день голодівки почав дригати ногами ледви його козячим молоком відратували. (Хв. Адміністраціям піддаю під увагу, чи не купитиб для редакцій бодай по одній козі — на випадок голодових судорогів котрогось із членів редакції!).

З нагоди місяця преси заходять у редакцію ріжні люди і радять...

— Панове — каже один — я злучив би на час кризи всі національні часописи в одно: „Діло" і „Громадський Голос" — перші дві сторінки, „Мета" і „Нова Зоря" — других дві, а „Новий Час" як вкладку.

— Сама думка незла — обзивається другий „радник", — але розміщення зовсім непідходяще. Треба булоб переставити „Мету" і „Громадський Голос", бо може бути їм „омкно".

— Про мене. Я в детайлі не входжу. Але тоді, панове, всі разом: Гей ррруп! І вийшлиб на чисту воду.

Інший радить ще ліпше:

— Видавайте в зменшеному форматі. Наприклад: по одній листку, так як летючки. Передплата, очевидно, та сама. Ясно, що тоді буде дохід.

Рада незла, але має один манкамент: Чи хтось випел за вісім сторінок чи за один листок — все одно виходить нуля для часопису, а для співробітників то й дві.

Нарешті одного дня виринув проєкт, що вдарив нас як грім. Проєктодавець людина досвідна, старий редактор і журналіст.

— Іншої ради, панове, нема! — сказав до нас. Треба здержати на якийсь довший час видавання всіх часописів, журналів і книжок. Тоді суспільність врешті зрозуміє, що так далі не може бути. Побачите, що це поможе.

Тяжко собі уявити, яка запанувала радість у редакції. Люди мало не цілувалися.

— Ось проєкт! От спосіб! То розумію! — неслися радісні вигуки.

Але в житті вже так водиться: за краплю радощів треба випити літру горя.

Так і з тим.

Встав один, знавець нашої психіки і промовив:

— Проєкт ґеніяльний, але не для українців. Коли здержите друк часописів, то наша суспільність відвикне навіть від такого читання, як досі. А всі без вимку будуть мати оправдання, що мусять купувати чужу пресу.

Проєкт упав, а з ним упала з лоскотом одна з нечисленних дощок ратунку.

Галактіон Чіпка.

— **На православіє.** До православної церкви приступило 374 мешканців села Скиртне й Регетів (пов. Горлиці). Вони зложили в горлицькім старостві заяву про виступлення з гр.-кат. церкви та про перехід на православє.

— **Кара примусової праці.** Перед окружним судом у Перемишлі відбулася розправа проти 8 обвинувачених в цьому, що один з них Йосиф Місяк вломився крізь підкоп до ювілерського склепу Апта, а інші йому помагали. Місяка засуджено на 7 і пів року тяжкої вязниці та 5 років дому примусової праці а інших на менші кари, причому двом жінкам крім кари додано теж по 5 років дому примусової праці. Є це перший випадок приноровлення перемиським судом кари примусової праці, передбаченої новим кодексом.

— **Зловживання в Сяноці.** В Сяноці арештовано на доручення слідчого судді рахмістра маґістрату, Бронислава Новака за зловживання в міській різні, що йому підлягала. Спроневірені суми сягають кількадесятьох тисяч зол. Новак вів розгульне життя, що звертало загальну увагу.

— **За шпигунство.** Новгородський окружний суд на виїздовій сесії в Барановичах перевів наглим способом розправу проти Семена Костюкевича, обвинуваченого в шпигунстві в користь сусідної держави. Обвинуваченого засудили на повішення.

— **Помер адв. Смяровський.** У суботу рано помер у Варшаві негайно на удар серця відомий адвокат Евген Смяровський. Покійний був свого часу соймовим послом і віцеміністром справедливости. Нездужав на склерозу серця. Покійний виступав як оборонець у великих політичних процесах. Останьо велику промову виголосив у процесі Центроліву. Заступав щойно недавно справу обв. д-ра Ос. Когута перед Найвищим Судом.

— **Вкрали вулицю.** У Варшаві з вул. Обозової пропало каміння та пісок. Люди, що живуть при тій вулиці, бачили вози, що вивозили каміння та пісок із тієї вулиці, яке робітники викопували, одначе думали, що це робітники направляють вулицю. Тимчасом вул. Обозової ніхто не направив, бо то злодії забрали матеріял для себе.

— **Самогубство дитини.** У Варшаві повісився 11-літн. Едм. Ґурецький, бо не міг стерпіти прикрих родинних відносин. Батькова приятелька знущалася над хлопцем і це довело його до розпучливого кроку.

— **На будову нагробника І. Франка** зложила Народня Гостинниця 10 (десять) ам. дол., а не сто, як це було помилково видруковане вчора.

Із судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ПРИНАЛЕЖНОСТИ ДО УВО.

Третій день розправи.

В третім дні розправи проти Т. Охримовича й М. Барана зізнавали ще свідки. Між іншими зізнавав як свідок **д-р Адольф Нустер,** стрийський прокуратор, що обвинувачував підсудного Охримовича перед наглим судом у Стриї. Свідок зізнав, що Іван Тимчишин підчас переслухання запитаний, хто його обрабував, відповів відразу: „ксьондзів син". Натомість сконфронтований зі свідком Іван Тимчишин каже, що він гадав, що його питають, хто є цей арештований і тому так сказав.

Дальше зізнавав як знавець **Юзеф Хорилло,** комісар воєвідства.

Предс.: Яке є завдання УВО і ОУН?

Знавець: Вичерпуючі інформації про їхні завдання дав радн. Івахів. З ними я погоджуюся з тою одною ріжницею, що вважаю, **що вбивство Голуфка — це не вчинок УВО.**

Дальше знавець говорив про український Пласт, подаючи, що український Пласт був секцією Т-ва Охорони Дітей і опіки над молодю, яке мало чисто харитативний характер. Властиво Пласт не був не дозволений владою, лише толерований. Розвязали його тому, що він переступив рямці своєї діяльности. Позашкільний Пласт — по думці знавця — був завжди нелеґальною орґанізацією.

Предс.: Чи УВО мало своє опертя в пласті?

Знавець: Це за широке твердження. Напад під Бібркою і участь в ньому Пісецького, що був у пластовому однострою, не доказує ще, що увесь Пласт був Українською Військовою Орґанізацією, лише, що деякі з членів Пласту належали до УВО.

На дальшу частину зізнань цього свідка на внесок прокуратора предсідник заряджує тайність розправи.

Дальші свої зізнання складав знавець підчас тайної розправи.

Пополудні промовляв прокуратор і оборонці. Присуд, що западе в ночі, подамо в черговім числі.

ФРАНЦІЯ ПРИНЯЛА АНГЛ. ПРОЄКТ.

ЛЬОНДОН, 8. 10. ПАТ. З урядових кол повідомляють, що хоч іще до Льондону не прийшов текст німецької відповіди, то відоме, що Німеччина прихильно настроєна до проєкту виміни думок між Францією, Італією, Німеччиною та Анґлією, який висунув англ. уряд. Франція й Італія повідомили теж, що приймають англ. проєкт. Місця конференції ще не устійнили.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ. *(Посвячення угольного каменя під будову читальні „Просвіти" в Козівці.)* В неділю, 2. жовтня ц. р. відбулося в Козівці, пов. Тернопіль, посвячення угольного каменя під будову мурованої домівки читальні „Просвіти", в котрій найдуть приміщення крім читальні „Просвіти" також споживчо-господарська кооператива, районова молочарня, велика саля на забави і як новина в наших сільських відносинах — парова лазня. Мури домівки частинно вже виведені і до зими мають їх прикрити дахом, а в найближчому році домівку закінчити зовсім. Свято розпочалося соборною Службою Божою, що її відправив місцевий парох і декан о. Маріян Волошинський в асисті о. Володимира Слюсара зі Сущина й о. Бордуляка зі Скоморох. На свято прибули як делегати посли д-р Степан Баран і д-р Дмитро Ладика, проф. Іларій Брикович від тернопільської філії „Просвіти", д-р Нанчур від Подільського Союзу Кооператив, п. Вданна Баранова від філії „Союзу Українок" з Тернополя, д-р Роман Слюсар з Микулинець і д-р Добромиль із Грималова. По укінченні богослуження уформувався похід з оркестрами зі Сороцька, пов. Скалат та з Іванча, пов. Теребовля, при участи около трьох тисяч громадян зі сусідніх сіл повітів тернопільського, скалатського і теребовельського. Акту посвячення довершив о. Райх з Іванча в асисті оо. Слюсара, Бордуляка і Ждана зі Сороцька; останній виголосив відповідну патріотичну проповідь з подякою для тих, що дали почин до будови і з закликом до дальших жертв на

її докінчення. Опісля промовляли пос. д-р Ладика, проф. Брикович, пос. д-р Баран, д-р Нинчур, п. Бляйка Баранова і д-р Добромиль, а потім о. Волошинський відчитав привіти. В часі свята приграваали оркестри із Сорочка й Ілавча. По довершеному посвяченні процесійний похід повернувся до церкви, а запрошені делегати і гості та комітетові перейшли до помешкання о. Волошинського, де відбулося приняття. Накінець слід згадати, що відносини в Ковівці поправилися і кооператива та читальня двигнулися з занепаду з хвилею приходу до села о. Маріяна Волошинського, що при допомозі гуртка свідомих селян і селянок працює над освітнім та економічним двигненням села, колись дуже запущеного й занедбаного.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНСЬКЕ СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Від якогось часу помітне у Станиславові деяке оживлення в ділянці спорту. Відбулася ціла низка імпрез, що вказують на щораз більше зацікавлення спортом серед широких кругів українського громадянства.

Почалося з анкети, скликаної Тур. Т-вом „Чорногора", з метою заложити Округу Українського Спорт. Союзу. Одначе довго треба було ждати на переведення ухвал анкети в життя. Щойно в червні ц. р. зібралися представники українських спорт. товариств на нараду, на котрій вибрано Організаційний Комітет з інж. І. Поповичем як головою. Від того дня почалася праця у спортових секціях.

Першим етапом у досягненнях Орг. Комітету були **мистецтва у відбиванці й кошівці.** Вибрано до цього Провід Гор, якого мотором був Яр. Андрухович. Три місяці тревали розгривки, до яких зголосилося 9 дружин. Мистецтво у відбиванці й кошівці добула секція У. С. Т. „Пролом". Друге місце припало „Заграві" при Соколі III.

В міжчасі йшли приготування до мистецтв і в інших конкуренціях. У днях 26. і 27. вересня розіграно **тенісовий (сітківковий) турнір за мистецтво Українського Станиславова.** Учасників 10. Мистецтво й перехідну нагороду, фунд. інж. Поповича Іллі, добув Попель Ярема (Пролом); дальші місця заняли Новицький та Андрухович ІІ.

Дня 2. жовтня відбувся **біг наколесників на трасі Станиславів — Надвірна — Станиславів** за перехідну нагороду, фунд. дир. Т. Мартинця.

В жовтні відбудуться: **легкоатлетичні змагання і біг навпростець.** Змагуни тренують інтенсивно, осягаючи на тренінгах кілька незлих вислідів, як: 5.91 м. вдаль, 38 м. ратищем, 29 диском і інші. На зиму приготовляються **лещатарські змагання.**

Так представляється праця Орг. Комітету. Слід завважити, що організатором тенісових змагань і бігу наколесників були на припоручення Орг. Ком. відповідні секції У. С. Т. „Пролом".

Щодо діяльности поодиноких спорт. секцій, то на першому місці слід поставити У. С. Т. „Пролом" з його 8 чинними секціями (1. коп. мяча, 2. легкоатлетична, 3. тенісова, 4. спортових гор, 5. наколесників, 6. лещатарська, 7. пінг-понгова і 8. шахова). Інші товариства ведуть більш односторонню працю. У. Р. Б. „Говерля" має секції спорт. гор і наколесників, „Зоря" наколесників і пінг-понгову, Соколи І., ІІ. і ІІІ. обмежуються до спорт. гор і руханки. Багато шуму наробила була українська студ. секція, що мала намір повести спортове життя Станиславова нібито „іншим руслом", творячи Український Студ. Спорт. Клюб. Та все те лишилося у сфері плянів.

Українським спортовим товариствам та українським спортовцям Станиславова бажаємо якнайкращих успіхів у дальшій праці. Хай ці слова бодай частинно зрекомпензують їм нерідко рівнодушне становище деяких громадян Станиславова. Зате треба з похвалою висказатися про тих громадян, що підпомагають Орг. Комітет у його працях. Громадяни ті — це інж. І. Попович, дир. Мартинець, д-р Матіяшек і проф. Хичій.

На санування Т-ва „Просвіта".

XXXI. ВИКАЗ ПІДПИСАНИХ ПОЗИЧОК НА САНУВАННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА".

Буськ: Чит. Просвіти, Милятин Ст. 10, о. Василь Лиско, Ракобути 20, Мр. Семен Лісовець, Побужани 10, Чит. Просвіти, Побужани 5, Кооп. „Власна Сила", Банюнин 10; **Галич:** Петро Федункв 5; **Глиняни:** Степан Корейба, Вижняни 5, Ольга Ціхова, Глиняни-Мельники 20; **Грималів:** Ольга Лісікевич 5; **Делятин:** Мих. Голинський арт. співак 100; о. Степан Никифорів 20; о. Захар Золотий 20, Олександер Жаровський 25, Андрій Тофан 60, Евстахій Бехметюк 15, д-р Евстахій Навроцький 50, Олекса Колянковський 25, д-р Осип Левицький 50, Дмитро Боднарук, Шевелівка 5, **Дрогобич:** Угрин Ізидор 10, Бойко Осип 10, Мушкевич Богдан, Борислав 10; **Збараж:** Чит. Просвіти, Іванчани 5, Кооп. „Віра", Іванчани 10; **Калуш:** Мартин і Іванна Посацькі, Новиця 10, Іван Шиш, Гуменів 5, Юрко Гумініловач, Станькова 5; **Львів-місто:** Солтиківський Михайло 50, Спиридон Баньковський 25, Ковалик Василь, Богданівка 50, Лабка Іван 5, Максимяк Марія, Богданівка 5, Мединська Б., Богданівка 10, Навроцький Осип 25, Преторіюс Теодор 5, Червінський Теодор, Богданівка 5, д-р Щурат Василь 50, Ярош Осип 5; **Львів-повіт:** Іван Ґерчук, Збоїська 50; **Мельниця:** Петро Касиянів 5, о. Іван Човган, Іване Пусте 40; **Мостиська:** Юлія Федевич, Чернева 10; **Надвірна:** Михайло Вірстюк 10; **Перемишль:** Спиридіон Губчак 50, Михайло Марко 10, Володимир Блюй 5, Климентій Мазур 5, Платон Горницький 5, Чит. Просвіти, Тисова 10, о. д-р Василь Левицький 25; **Печеніжин:** о. Михайло Бровко, Рунгури 10; **Поморяни:** Василь Янчинський 5, Микола Гунька 5, д-р Василь Дичок 10, Кость Жултанський 5, Андрій Макух 5, Михайло Підгірський 5, Гринь Тринько 5, Богутин: Бас Павло 5, М. Вахляк 5, Урмань: о. Омелян Гавришо 10, Гринько Кулик с. Степана 5, Василь Кулик с. Миколи 5, Іван Кулик с. Миколи 5, Михайло Кончевич 5, Андрій Когут с. Василя 10, Микола Замойський 5, Лев Наконечний 5, Мих. Наконечний с. Миколи 5, Олекса Наконечний 5, Степан Пасічник 5, Іван Свобода 5, Гр. Свобода с. Мик. 5, Кооп. Поступ 5, Кооп. Ощадність 5; **Рава Руська:** Мр. Р. Мармаш 10, Марійська Дружина 15, Іван Ґумовський 10; **Радехів:** Данило Хомяк, Барилів 5, Василь Мандрика, Топорів 5, Павло Чучман, Топорів 5, д-р Іван Стадник, Лопатин 50, Т-во Охорони Дітей 10, Мандрика Роман, Лопатин 5, Василь Педліх 8, Іван Івашук с. Романа, Барилів 5, Григорій Ковальчук, Топорів 5, о. Остап Скоморовський, Топорів 25, о. Микола Кравців, Лопатин 25, Павло Шостак, Завидче 5, Сильвестер Ковальчук, Топорів 5, Василь Маціях, Дмитрів 10; **Рогатин:** о. Лев Залужний, Заланів 20, **Рудки:** о. Ігнатій Галушка, Загіре 10; **Самбір:** Д-р Скорик Михайло 5; **Сокаль:** Філія Союзу Українок 50, д-р Степан Мацейович 4.50, Кооп. „Луна", Волсвин 5; **Солотвина:** Антін Яцків, Раковець 5; **Станиславів:** Микола Махурак 50, І. Смолинський 5, Д-р Осип Гробельний 20, Район. Молочарня, Викторів 50, Мр. Роман Верес 5; **Стрий:** Чит. Просвіти, Добрівляни 5; **Судова Вишня:** Мр. Володимир Броновський 5; **Теребовля:** Іван Петрик 10, Василь Грошко 10, Волод. Апостол, Ласківці 20, Кооп. „Єдність", Ласківці 50, о. Йосиф Райх, Ілавче 10; **Тернопіль:** Володимир Брикович 10, Микола Ковальчук 5, Волод. Пашківський, Микулинці 10; **Товмач:** Іван Ключенко, Отинія 5, **Чесанів:** Лебедович Григорій 50; **Чортків:** Василь Баран 5, **Яворів:** Кооп. „Народний Дім" 30, Задаткове Т-во 100; **Західні землі:** Теодор Пікас, Ляховичі 10, Іван Лилик, Ілжа 10; **Чехословаччина:** Йосиф Даньчик, Тачово 10.52. — Разом **1.918.02 зол.**, а разом з усіма попередніми **72.817.68 зол.** (Продовження буде).

—o—

БІРЖА.

Гроші.

Доляр у приватних оборотах 8.90.25 зол.

Бельгія 123.85, 124.16, 123.54; Данціг 173.40, 173.83, 172.97; Голяндія 358.70, 359.60, 357.80; Льондон 30.80, 30.95, 30.65; Ню-Йорк чеки 8.91.5, 8.93.5, 8.93.5; Ню-Йорк кабель 8.92, 8.94, 8.90; Париж 34.98, 35.07, 34.89; Прага 26.41, 26.47, 26.35; Швайцарія 172.08, 172.51, 171.65; Італія 45.75, 45.97, 45.53; Берлін 211.80.

Збіже.

Пшениця двірська 24.50—25.—, пшениця збірна 21.00—21.50, жито однор. 14.50—15.00, жито збірне 14.00—14.25, ячмінь двір. однор. 13.25—14.00, ячмінь на мливо 12.25—12.75, овес гал. 13.00—13.50, кукурудза краєва 21.50—22.00, фасоля біла 14.00—18.00, фасоля краса 18.00—20.00, горох пів Вікт. 19.00—21.00, горох полев. 15.00—17.00, бобик 11.50—13.00, вика чорна 12.00—13.00, вика сіра 10.50—11.00, гречка 12.00—12.50, лен 31.00—33.00, лубінь синій 8.75—9.25, ріпак озим. 35.50—36.50, греч. крупи 50 проц. пол. 27.00—29.00, просо краєве 12.00—12.50, мак синій 96.00—100.00, мука пшен. 44.00—44.50.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 8. X. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·20 зол., за літру молока 21—23 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 4·80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 9. жовтня, год. 7.30 веч. „Схоплення Сабінок" (останній раз).

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 9. жовтня, год. 7.30 веч. „Бездомний лікар".

Кіна.

АПОЛЬО: „Невідомий співець".
АТЛЯНТІК: „Сержант Х".
КАСІНО: „Чоловік-малпа" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: фільма „Засланці" та ревія „Головне не перейматися".
КОПЕРНИК: „Чоловік, якого я вбив".
МАРУСЕНЬКА: „Чоловік, якого я вбив".
МІРАЖ: „Облава Парижа".
ОАЗА: „Ватерльо-Брідж", „Присуд моря".
ПАЛЯС: „Король то я" (Власта Буріян).
ПАН: „Жінка та шпіон".
ПАСАЖ: „Золото", фільм. тиждень і комедія.
ПРОМІНЬ: „Дзвонар із Нотр Дам" і ревія „Сміх то здоровля".
СТИЛЕВЕ: „Циганські романси".
УТІХА: „Жовтолиций капітан", „Скарб за пустині".
ХИМЕРА: „Містер Джекель і д-р Гайд".

—o—

Закордонне радіо.

Понеділок, 9. жовтня 1932.

Мор. Острава (263.8) 15.30 Спів. **Братислава** (278.8) 16.00 Концерт. 17.30 Спів. 18.00 Скрипка, фортепян, 20.10 „Фріван" оп. Недбаля, 22.50 Музика. **Білгород** (430.4) 20.00 Спів, Бугарінович. **Рим** (441.2) 12.45, 13.35, 17.30 Концерт, **Прага** (487) 15.30 Флет, 19.15 Концерт, **Мінхен** (532.9) 20.00 Вагнерів вечір, **Будапешт** (550.5) 19.00 Мад. мельодії, 20.45 Концерт, **Харків** (937.5) 10.00, 12.15, 16.35 Концерт, 19.00 Українська музика, 24.00 Комунікати, концерт із літ. вставками. **Кеніґсвустергавзен** (1634.9) 17.30 „Подвійна вдача людини", 18.30 „Курити чи ні", 20.35 „Людина й птах", **Париж** (1724.1) 21.00 „Камелієва жінка" песа Діма.

Вівторок, 11. жовтня 1932.

Кеніґсберґ (217.1) 11.30 Орхестра, 21.00 „Князь Гомбурґ" песа Кляйста, **Бресляв** (325) 16.00 Солісти, **Міляно** (331.4) 20.30 „Іль Ре ді Шез Максім" оп. Кости, **Штутгарт** (360.5) 20.00 Штравсові твори, **Гельсінґфорс** (368.1) 19.30 Данський концерт, **Білгород** (430.4) 17.00 Спів, Ліки Кальмич, **Рим** (441.2) 12.45, 13.35, 17.30, 20.45 Концерт, **Лянґенберґ** (472.4) 17.00 З німецьких опер, 20.50 „З чого сміються народи" (Росія), **Прага** (487) 21.00 Пісні Васати, сп. Марак, **Брюселя** (509.3) 22.00 Гуноdові твори, **Відень** (517.2) 19.25 Опера, **Мінхен** (532.9) 19.35 Веселі кумоньки з Уіндсору, ком. опера Ніколяя, **Харків** (937.5) 10.00, 15.00, 16.35, 19.00 Концерт, 17.30 Мист. трансмісія, 24.00 Комунікати звуковики.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Понеділок, 10. жовтня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45 Грамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 13.55 Комунікаційний комунікат, 16.00 „Примхуватий жучок" обр. для дітей, 16.15 Лекція фр. мови, 16.30 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Новий карний кодекс, 17.00 Концерт, орхестра, спів, комунікат для рибалок, 18.00 Легка й танкова музика, 19.00 Проблема дешевих і найдешевших мешкань, 19.15 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. Рад. денник, 20.00 Концерт, орхестра, кларнет, 21.00, 21.10 Спортові вістки, рад. денник, 22.00 Техн. скринька, 22.15, 23.00 Танк. музика, 22.55 Комунікати.

Вівторок, 11. жовтня 1932.

11.58 Час, 12.10 Огляд преси, 12.20, 12.45 Грамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 13.55 Комунікат фіз. виховання, 16.00 Авд. „Блакитних", 16.15 Відчит для учителів, 16.30 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Осінній чар Венеції", 17.00 Симф. концерт, 18.00 Легка музика, біжучі вістки, 19.00 Містика наших днів, 19.15 Всячина, 19.30 Муз. фейлетон, 19.45, 20.55 Прес. рад. денник, 20.00 Авд. у честь Пуласького, 20.50 Спортові вістки, 21.00 Фортепян, 22.00 Літературна чвертьгодина, 22.15, 23.00 Танк. музика, 22.55 Комунікати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Лекції ритмопластичної і гігієнічної руханки Оксани Суховерської починаються 15. жовтня ц. р. Зголошення в середу і суботу від 3—5 в тов. „Луг" Коперника 5, тел. 90-16. 1—2

Звичайний Загальний Збір членів Музичного Т-ва ім. М. Лисенка, філія в Станиславові відбудеться в понеділок 17-го жовтня о год. 8-ій веч. в комнатах Муз. Інст. вул. Сапіжинська ч. 27 із звичайним порядком нарад. — **Виділ.** 624 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОВДРИ зол. 9.90 брокатові першорядно виконані, постіль, найдешевше, найбільший вибір **Фрайліх**, Львів, Сикстуська 21.

СПОКІЙНА, гарна, фронтова, сонішна кімната, з осібним входом, дешево до винайму зараз. Грунвальдська 8, партер, ліворуч. 613 2-2

КІМНАТА умебльована, гарна, сонішна, дешева: Госевського 5, м. 15 (ріг Кохановського). 602 3—3

ДЕРЖАВНИЙ урядовець, середніх літ, нав'яже листування в цілях матримоніяльних з інтелігентною гарною дівчиною або бездітною вдовою, не пестрої минувшини. Виправа і умеблювання конечне. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Урядовець". 625 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Вже вийшов з друку й продається по всіх книгарнях X. річник

Календаря-Альманаха „Дніпро"

НА 1933 Р.

видання Українського Т-ва Допомоги Емігрантам з України у Львові.

В календарі взяли участь: В. Дорошенко, Наталія Дорошенко, Федь Дудко, лайтнант фльоти А. Іль-ко, В. Каміненко, П. Коваль-Степовий, В. Королів-Старий, О. Костюченко, Б. Лепкий, Е. Маланюк, І. Наріжна, С. Наріжний, П. Обаль, О. Ольжич, ген. М. Омелянович-Павленко, О. Стефанович.

Ціна календаря — 2.50 зол. з пересилк.

Адреса: ЛЬВІВ, РУСЬКА 3, III. ПОВ., УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ДОПОМОГИ ЕМІГРАНТАМ З УКРАЇНИ. 1-3

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

Шиpіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10